

MÄNTTÄ-VILPPULA
TAIDEKAUPUNKI

Mänttä-Vilppulan kaupungin

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS

2017

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2017

1. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakuntaan kuuluvat puheenjohtajana Pertti Timonen, varapuheenjohtajana Tauno Mäkelä ja jäseninä Riina Korhonen, Kyllikki Lahtinen ja Sari Päivärinta. Heidän henkilökohtaiset varajäsenensä ovat samassa järjestyksessä Antti Kilpi, Mikko Kivilahti, Timo Hakala, Mirja Pirttijärvi ja Sari Suoranta.

Lautakunta on järjestänyt toimintansa hyväksymänsä nelivuotisen toimintasuunnitelman ja vuosittaisen työohjelman pohjalta. Lautakunta on kokouksissaan kuullut kaupungin toiminnallisissa ja taloudellisissa asioissa johtavia viranhaltijoita ja eri toimialojen esimiehiä. Lisäksi on kuultu kaupungin tytäryhtiöiden toimitusjohtajia ja Mäntänvuoren Terveys Oy:n toimitusjohtajaa.

Uutena kuntalain määräämänä tehtävänä vuodesta 2017 alkaen tuli tarkastuslautakunnille hankkia laissa luetelluilta luottamushenkilöiltä ja viranhaltijoilta sidonnaisuustiedot ja ylläpitää rekisteriä sidonnaisuuksista. Tiedot on annettu valtuustolle tiedoksi ja julkaistu kaupungin verkkosivuilla.

Hallituksen antaman toimintakertomuksen perusteella ja muutoinkin on koko kaupungin osalta seurattu valtuuston asettamia tavoitteita ja niiden toteutumista. Tarkastuslautakunta on laatinut tämän arviointikertomuksen kuntalain 121 §:n nojalla ja antaa vuodelta 2017 kaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta seuraavan arvion.

Valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kuntakonsernin tuloksellisen toiminnan kannalta on tärkeätä, että konsernin johto eli kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja seuraavat ja ohjaavat tytäryhtiöiden toimintaa ja toiminnan tuloksia. Kaupunginhallituksen tehtävä on valvoa, että konsernissa niin kaupungin kuin konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaperiaatteet ja menettelytavat ovat keskenään mahdollisimman yhtenäiset. Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa selonteon kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen lisäksi myös konsernivalvonnan järjestämisestä.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.1. Toiminnalliset tavoitteet palvelualueittain

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 15.12.2014 § 65 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginhallitus on 7.12.2015 hyväksynyt perusteiden mukaiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toimivuuteen tulee edelleen kiinnittää huomiota. Konserniohjeista on päätetty vuonna 2017.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden nettomenot alittuivat alkuperäisestä talousarviosta 867 000 eurolla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistavassa ja tuottamisessa on tapahtunut vuoden 2016 aikana muutos niin, että Pihlajalinna-ryhmittymän kanssa on solmittu 15 vuoden palvelusopimus pitkään jatkuneiden kilpailussa mukana olleiden valitusten ja väliaikaisten sopimusten jälkeen. Tätä sopimusta on noudatettu toista vuotta ja palvelujen tuottamisessa ja hankinnassa on päästy vakaaseen tilaan ja myös toimitilojen tarkoituksenmukaiseen uudelleen järjestelyyn niin, että perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen tarjonta voidaan kaikissa oloissa mitoittaa siten, että turvataan palvelujen riittävä laatutaso ja saatavuus. Tavoitteena tulee olla palvelutason säilyttämisen ohella kustannustason alentaminen vastaamaan Pirkanmaan keskitasoa.

Vuodesta 2015 alkaen Mänttä-Vilppulan kaupunki ja Juupajoen kunta ovat muodostaneet sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta kuntalain mukaisen yhteistoiminta-alueen. Juupajoen oma palvelutuotosopimus on päättynyt ja Juupajoki siirtyi vuoden 2018 alusta Mänttä-Vilppulan sopimuksen piiriin.

Sosiaalitoimessa tapahtui vuoden 2017 alusta lukien palvelujen osalta muutos, jossa perustoimeentulotukien käsittely siirrettiin kunnilta Kelalle.

Sivistystoimen vastuualueella merkittävin muutos oli uuden Miinanhelmen päiväkodin valmistuminen. Samalla Sarapuiston, Kirkonpellon ja Koskelan päiväkodit suljettiin. Uuden päiväkodin valmistumisen myötä perhepäivähoidosta on hoitoa siirtynyt paljon päiväkotiin. Muutoksista huolimatta tai niiden seurauksena varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset laskivat edellisestä vuodesta hieman.

Esiopetuksen oppilasmäärät ovat pysyneet edellisten vuoden tasolla. Sitä vastoin perusopetuksen oppilasmäärät ovat vähentyneet ja ennusteiden mukaan vähenevät senkin jälkeen kun maahanmuuttajaoppilaat ovat poistuneet kaupungista. Perusopetuksen oppilas-kohtaiset kustannukset ovat edellisen vuoden tasolla.

Lukion oppilasmäärät ovat myös laskussa. Lukiokoulutuksen tulokset ovat pysyneet korkeatasoisina.

Teknisen toimen hallinnossa on toteutettu organisaation rakenne- ja toimintaselvityksiä. Siivous- ja ruokapalvelujen yhtiöittämisselvityksen jälkeen on päädytty siihen, että sii-

vouspalvelut ja sivistyspalveluiden ruokapalvelut säilyvät kaupungin omana toimintana. Sote- ruokapalvelujen osalta selvitystä jatketaan.

Kaupungin kiinteistöjen ja muiden toimitilojen osalta on tehty kokonaisselvitys, jossa on selvitetty kiinteistöjen käytön tehokkuus, kiinteistöjen käytön tarkoituksenmukaisuus ja kiinteistöjen kunto ja korjaustarpeet. Kaupungin omistuksessa olevista vajaakäyttöisistä ja turhista tiloista tulee luopua tehdyn selvityksen mukaisesti.

Määrärahatavoitteiden osalta talousarvio toteutui muilla palvelualoilla pääasiassa hyvin. Palvelualojen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin.

2.2. Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisia tavoitteita ovat meno- ja tulomäärärahat. Valtuustoon nähden sitova määrärahataso on tulosaluetaso. Määrärahojen sitovuudessa noudatetaan bruttoperiaatetta.

Kuntalain mukaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Toimintavuoden tilinpäätös on 3,01 milj. euroa ylijäämäinen, kun se edellisenä vuonna oli ylijäämäinen 0,03 milj. euroa. Vuoden 2017 talousarviossa oli muutosten jälkeen ennakoitu ylijäämäksi 104 150 euroa. Aito toiminnallinen talous toteutuikin lähes talousarvion mukaisesti. Ylijäämää kasvatti budjetoimaton myyntivoitto Mäntänvuoren Terveys Oy:n osakkeiden myynnistä, joka oli 2,95 milj. euroa.

Toimintakate oli - 61,8 milj. euroa (- 66,1).

Verotulot olivat 40,6 (40,5) milj. Toimintavuoden valtionosuudet olivat 26,7 milj. euroa. Edellisenä vuonna valtionosuuksia oli 26,5 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 3,2 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 2,6 milj. euroa. Vuoden 2017 poistoihin sisältyy kertaluontoisia arvonalennuksia 0,46 milj. euroa.

Vuosikate oli positiivinen 6,2 milj. euroa (2,6).

Tase osoittaa kertynyttä ylijäämää 3,94 milj. euroa.

Lainakanta oli 42,4 milj. euroa ja vuotta aiemmin lähes sama 42,4 milj. euroa. Lainamäärä asukasta kohti oli 4 104 euroa ja edellisenä vuonna 4 054 euroa.

Kaupungin omavaraisuusaste oli 45,4 %, kun se edellisenä vuonna oli 42,7 %.

Toimintavuoden taloudellinen tulos oli talousarvion mukainen, kun ei oteta huomioon myyntivoittoja. Yksityiskohtaiset tiedot käyvät ilmi tilinpäätöksestä.

2.3. Investoinnit

Kaupungin investointimenot olivat 9,2 milj. euroa. Korjatussa talousarviossa investointeihin oli varattu yhteensä 8,5 milj. euroa. Suurin yksittäinen investointi oli Miinanhelmen päiväkodin rakentaminen.

2.4. Kaupungin talouden tasapainotuksen toteutuminen tilikaudella 2017 sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyys

Ennen vuotta 2017 kertyneitä ylijäämiä oli taseessa yhteensä 0,93 milj. euroa. Vuoden 2017 ylijäämä oli 3,01 milj. euroa. Näin ollen taseen mukaan kaupungin talous on tasapainossa. On kuitenkin huomioitava, että vuoden 2014 ja myös vuoden 2013 tulos sisälsi huomattavat määrät kertaluontoisia tuloeria ja varsinkin kaupunkikonsernin sisäisten myyntivoittojen yhteismäärä oli noina kahtena vuotena ollut yhteensä 5,2 miljoonaa euroa. Nämä tuloerät eivät ole todellista ulkoista tuloa vaan sisäistä kirjanpidollista järjestelyä. Näin aito toiminnallinen talous ei pitkällä aikavälillä ole ollut tasapainossa.

3. Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhtiöinä 9 osakeyhtiötä, 3 kuntayhtymää sekä 6 osakkuusyhteisöä.

Kiinnitämme huomiota siihen, että kaikkien kaupungin omistamien yhtiöiden hallitusten kokoonpanoissa ei ole noudatettu tasa-arvosäännösten mukaista suhteellisuutta naisten ja miesten kesken.

Kaupungin tytäryhtiöiden hallituksissa ei tule olla kaupunginhallituksen jäseniä eikä johtavia viranhaltijoita, koska se aiheuttaa jääviysongelmia ja vaikeuttaa konserniohjausta ja konsernivalvontaa. Konserniohjetta tulee tarkentaa näiden asioiden osalta.

Konsernituloslaskelman mukainen tilikauden ylijäämä oli 3,5 milj. euroa (0,7). Konsernin lainakanta asukasta kohden oli 6 103 euroa (6 092).

Vuodesta 2015 lukien kuntien talouden tasapainotilannetta on arvioitu konsernitilinpäätöksen valossa. Konsernitaseessa on kertynyt ylijäämää 4,1 milj. euroa.

4. Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että valtuuston hyväksymät kaupungin talousarviossa yksilöidyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat kaupunginhallituksen laatimassa toimintakertomuksessa sekä edellä mainituin tavoin pääosin saavutettu vuonna 2017. Tilinpäätös antaa riittävässä määrin oikean kuvan kaupungin taloudesta ja toiminnasta sekä niiden kehityksestä niin, että tilinpäätös voidaan hyväksyä. Tilinpäätöstä on hallituksen käsittelyn jälkeen eräiltä osin täydennetty ja korjattu tilintarkastuksessa esille tuotujen puutteiden osalta.

Mänttä-Vilppulassa 28. päivänä toukokuuta 2018

Tarkastuslautakunta

Pertti Timonen
puheenjohtaja

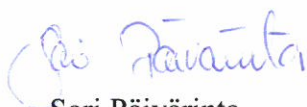
Tauno Mäkelä
varapuheenjohtaja

Riina Korhonen
jäsen

Kyllikki Lahtinen
jäsen

Sari Päivärinta
jäsen